

Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024 r.

Podsumowanie

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	3
2.1. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko	4
2.2. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko	4
2.3. Uzyskanie wymaganych opinii	4
2.4. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu	4
3. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	5
3.1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	5
3.2. Zgłoszone uwagi i wnioski.....	6
3.3. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	22
3.4. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	22
3.5. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w doniesieniu do rozpatrywanych wariantów alternatywnych	23

1. Wstęp

Podstawą prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1235 z późn. zm.) – *zwana dalej ustawą OOS*.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. *ustawy OOS*, do przyjętego dokumentu tj. do Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 do 2024 r., *zwana dalej Strategią* załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego),
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie przeprowadzonego zgodnie z wymogami ww. *ustawy OOS* postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *Strategii* – opracowane we wskazanym powyżej zakresie.

2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została stwierdzona na podstawie art. 46 pkt 3, art. 47, art. 49 w związku z art. 57 ust.1 pkt 2 *ustawy OOS* przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Zgodnie z art. 3 pkt. 14 *ustawy OOS*, postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

2.1. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 53 oraz w nawiązaniu do art. 57 pkt. 2 i 58 pkt. 2 *ustawy OOS*, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z odpowiednimi organami.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem (znak: WOO-III.410.45.2014.JM.1) z dnia 25 lutego 2014 r., stwierdził konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i określił jego szczegółowość.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, po zapoznaniu się z wnioskiem Prezydenta Miasta Kalisza nr KPM-BPM.271.10.102.5.2014 z 28 stycznia 2014 r. wyraził pozytywną opinię w sprawie odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu *Strategii* (znak: DN-NS.9012.50.2014).

Powyższe pisma stanowią załącznik 1 do niniejszego dokumentu.

2.2. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko została przygotowana dla projektu *Strategii*. Autorem prognozy jest firma WYG International Sp. z o. o. ul. Marynarska 15, 02-674 Warszawa, na zlecenie Miasta Kalisz z siedzibą Główny Rynek 20, 62-800 Kalisz (umowa nr UA/32/KPM/2014 z dnia 07 kwietnia 2014 r.).

Prognoza oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 *ustawy OOS* oraz uwzględniała wymagania określone przez organy opiniujące.

2.3. Uzyskanie wymaganych opinii

Zgodnie z art. 54 ust. 1 *ustawy OOS* projekt *Strategii* został zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem (znak: WOO-III.410.213.2014.MM.2) z dnia 26 maja 2014 r. oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem (znak: DN-NS.9012.545.2014) z dnia 20 maja 2014 r.

Powyższe pisma stanowią załącznik 2 do niniejszego dokumentu.

2.4. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu

Zgodnie z art. 39 oraz art. 54 ust. 2 *ustawy OOS*, mieszkańcy Miasta Kalisza mieli możliwość zapoznania się z dokumentami: Strategią Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024 oraz Prognozą oddziaływania na środowisko sporządzoną dla ww. projektu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami *ustawy OOS*.

W tej sprawie na stronie urzędu Miasta Kalisza pod adresem: <http://www.kalisz.pl/pl/q/dla-mieszkanow/aktualnosci/zglos-uwagi-do-strategii>, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Kaliszu (strona internetowa), na tablicy ogłoszeń w kaliskim ratuszu, w Biurze Obsługi Interesanta przy ul. Kościuszki 1 oraz na słupach ogłoszeniowych w różnych regionach miasta w dniach od 19 maja do 9 czerwca 2014 r. zamieszczone zostało ogłoszenie o opracowaniu projektu dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko oraz o możliwości składania uwag i wniosków. Ogłoszenie zamieszczone zostało w załączeniu do niniejszego podsumowania – Załącznik 3.

3. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

3.1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W wyniku przeprowadzonych w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024 analiz i ocen ustalono, że skutki realizacji zamierzeń *Strategii* nie wpłyną znacząco negatywnie na środowisko miasta.

Określono, iż istniejący stan środowiska miasta Kalisza jest ogólnie dobry, a przy kreowaniu wizji rozwoju miasta duży nacisk położono na kwestie ochrony, poszanowania i zachowania środowiska w dobrym stanie. Wyznaczone cele operacyjne w ramach celów strategicznych prowadzą do zrównoważonego rozwoju miasta Kalisza, gdzie aspekty społeczno-gospodarcze zostały ujęte na równi ze środowiskowymi.

Występowanie na obszarze miasta Kalisza obszarów cennych przyrodniczo (np. rezerwat przyrody Torfowisko Lis czy Ostoja siedliskowa (SOO) Dolina Śwędni PLH 300034) oraz szeroki zakres działań rozwoju określony w *Strategii*, sprawia, że przewidywane oddziaływania mogą mieć różnorodny charakter – od pozytywnych po negatywne.

Jednakże potencjalnie negatywne oddziaływania będą miały często jedynie charakter lokalny, a przy zastosowaniu działań minimalizujących będą pozostawać bez większego znaczenia dla ogólnego stanu środowiska. Zwiększona antropopresja, związana z realizacją celów w zakresie np.: rozbudowy obszarów inwestycyjnych czy systemu transportowego związana jest bardziej z ogólnym trendem rozwoju cywilizacyjnego aniżeli z bezpośredniego wpływu wdrożenia *Strategii*.

Tym samym w oparciu o przeprowadzoną strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko nie stwierdzono możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w takim stopniu, aby mogło nastąpić wyraźne, trwałe pogorszenie stanu któregośkolwiek z komponentów środowiska, a w tym różnorodności biologicznej, obszarów

objętych krajowymi formami ochrony przyrody, jak również obszarów w ramach sieci Natura 2000.

3.2. Zgłoszone uwagi i wnioski

W trakcie opiniowania projektu *Strategii* wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024 przez właściwe organy oraz w wyniku udziału społeczeństwa zgłoszone zostały uwagi/rekomendacje do dokumentów. W poniższej tabeli w sposób syntetycznych przedstawiono sposób ich uwzględnienia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem (znak: WOO-III.410.213.2014.MM.2 z dnia 26 maja 2014 r.) pozytywnie zaopiniowała obydwie dokumenty, jakkolwiek zasugerowała wprowadzenie do tekstu pewnych ujednoczeń oraz aktualizacji przywoływanych dokumentów.

Tabela 1 Charakterystyka uwzględnienia uwag przesłanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Numer uwagi	Dokument	Rozdział	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
1	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	3	Weryfikacja celów „Polityki ekologicznej Państwa” oraz analiza celi ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.	Rozdział uzupełniony został o analizę celów priorytetowych zawartych w Ogólnym Unijnym Programie działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” oraz analizę głównych celów środowiskowych zawartych w Strategii Europa 2020. Informacje zawarte w Tabeli 2 dotyczące celów Polityki ekologicznej Państwa zostały zweryfikowane, a tabela została uzupełniona.	Uwzględniona w rozdziale 3.
2	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	4.4	Aktualizacja informacji dotyczących stanu JCWP.	Tabela 6 przedstawiająca ocenę stanu JCWP w latach 2010-2012 została zaktualizowana w stosunku do dwóch JCWP: Lipówka (PLRW60001618452), Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia (PLRW60000184699), o wyniki badań, klasyfikację wskaźników i oceny za rok 2013 opublikowane przez WIOŚ w Poznaniu. Mając na uwadze powyższe zmieniono tytuł tabeli: Tabela 6. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w latach 2010 – 2013.	Uwzględniona w Tabeli 6.
	<i>Strategia</i>	1.4.6	Uwzględnienie w projekcie Strategii informacji nt. stanu wód powierzchniowych.	W rozdziale zamieszczono tabelę z zestawieniem wyników badań jakości wód powierzchniowych.	Uwzględniona w Tabeli 14.
3	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	4.4	Uwzględnienie stanu wód podziemnych w 2013 r. w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym w miejscowości Lis.	Tabela 8 przedstawiająca ogólną charakterystykę całej zlewni JCWPd 77 została zaktualizowana o informacje dotyczące klasy jakości JCWPd w punkcie pomiarowo-kontrolnym nr 464 zlokalizowanym w miejscowości Lis (M. Kalisz) w 2013 r.	Uwzględniona w Tabeli 8.
	<i>Strategia</i>	1.4.6	Uwzględnienie w projekcie Strategii informacji nt stanu wód podziemnych	W rozdziale zamieszczono tabelę z zestawieniem wyników badań jakości wód podziemnych	Uwzględniona w Tabeli 13.
4	<i>Strategia</i>	1.4.6	Zawarcie w projekcie Strategii informacji nt stanu klimatu akustycznego.	W rozdziale zamieszczono podpunkt nt stanu klimatu akustycznego oraz tabele z odcinkami dróg oraz linii kolejowych, na których najczęściej dochodzi do przekroczeń.	Uwzględniona w podpunkcie „Klimat akustyczny”.
5	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	4.6	Uwzględnienie w treści punktu 4.6 zapisów z opracowania „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013”, WIOŚ Poznań.	Treść punktu 4.6 została zaktualizowana w oparciu o dokument: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013”.	Uwzględniona we wskazanym zakresie.

Numer uwagi	Dokument	Rozdział	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
	<i>Strategia</i>	1.4.6	Uwzględnienie w projekcie Strategii informacji nt stanu jakości powietrza.	Rozdział rozszerzono w wyniki badań i ocenę stanu jakości powietrza w Kaliszu.	Uwzględniona w podpunkcie „Powietrze atmosferyczne”.
6	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	4.6	Zweryfikowanie zapisu w Rozdziale 4.6 na str. 36 prognozy, zgodnie z którym „dla strefy miasto Kalisz nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu powiększonego o margines tolerancji dla pyłu PM _{2,5} (...), w związku z czym strefę zaliczono do klasy C”.	Zapis został zweryfikowany na następujący: „Strefę Kalisz ze względu na przekroczenia dopuszczalnego poziomu powiększonego o margines tolerancji zaliczono do klasy C (uzyskane stężenie pyłu 27,7 µg/m ³)”.	Uwzględniona we wskazanym zakresie.
7	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	1	Weryfikacja podstawy prawnej opracowanej dokumentacji.	Podstawa prawno została zaktualizowana poprzez usunięcie aktów prawnych nie mających zawiąsku z przedmiotową procedurą.	Uwzględniona we wskazanym zakresie.
8	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.2	Uzasadnienie sformułowania „brak oddziaływania” Uzasadnienie zapisu „Nie przewiduje się aby realizacja działań zawartych w projekcie Strategii negatywnie wpłynęła na zasoby naturalne”.	Dokonano uzasadnienia sformułowania „brak oddziaływania” w zakresie odpowiednich komponentów środowiska. Dokonano weryfikacji zapisu. Zaproponowano następującą zmianę akapitu: „Ze względu na niewielką ilość złóż surowców naturalnych występujących na terenie miasta oraz ich niewielką powierzchnię, nie przewiduje się aby realizacja działań zawartych w projekcie Strategii wpłynęła negatywnie na ich zasoby. Negatywne oddziaływanie na zasoby złóż surowców naturalnych wystąpi w przypadku realizacji działań inwestycyjnych takich jak budowa obiektów infrastrukturalnych, kubaturowych itp. w ich granicach, co skutkować będzie zniszczeniem zasobów.”	Uwzględniono w odpowiednich częściach rozdziału 5. Uwzględniona na stronie 70.
9	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.1	Ujednolicenie zapisów w Tabeli 21 (str. 57), Tabeli 22 (str. 62), Tabeli 23 (str. 75).	Zapisy zostały ujednolicone, informacje w Tabeli 21 (str. 57) zostały ujednolicone z informacjami zawartymi w Tabelach 22 i 23 odnośnie „Rekultywacji obszarów powyrobowiskowych”.	Uwzględniona w Tabeli 21.
10	Prognoza oddziaływania	5.1	Ujednolicenie informacji dotyczących wpływu realizacji celu operacyjnego „Wzmacnianie działalności badawczo-	Zapisy zostały ujednolicone, informacje w Tabeli 21 (str. 57) zostały poprawione w zakresie zmiany oddziaływania z „(0)-realizacja projektu nie wpłynie w sposób zauważalny na	Uwzględniona we wskazanym zakresie.

Numer uwagi	Dokument	Rozdział	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
	na środowisko projektu <i>Strategii</i>		rozwijowej na klimat akustyczny”.	analizowane zagadnienie” na „(-)(0) – realizacja projektu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia oraz realizacja projektu nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie”.	
11	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.3	Weryfikacja tytułu Tabeli 23 (str. 75).	Zmieniono tytuł tabeli: Tabela 23. Charakterystyka znaczących oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne skutków realizacji celów przyjętych w projekcie <i>Strategii</i> .	Uwzględniona w Tabeli 23.
12	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.1, 5.4 oraz 5.5	Uwzględnienie w Rozdziale 5 prognozy negatywnego wpływu realizacji celu operacyjnego „Wdrażanie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” na poszczególne elementy środowiska (...w tym klimat akustyczny, powietrze...) na etapie realizacji nowych obiektów i ich eksploatacji.	Uwzględniono negatywny wpływ realizacji nowych obiektów, informacje w Tabeli 21 (str. 57) zostały poprawione w zakresie zmiany oddziaływania z „(+) - realizacja projektu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia” na „(+/-) – realizacja projektu spowoduje pozytywne oraz negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia”. Dodatkowo scharakteryzowano negatywne oddziaływania na etapie realizacji inwestycji terytorialnych w Tabeli 24 na str. 88 oraz w Tabeli 25 na str. 96.	Uwzględniona we wskazanym zakresie.
13	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.5	Zweryfikowanie informacji zawartych w prognozie i określenie przewidywanego znaczącego oddziaływania realizacji ustaleń projektu <i>Strategii</i> na klimat.	Zapisy w Tabeli 25 oraz w podsumowaniu na stronach 95 – 101 zostały zweryfikowane pod kątem oddziaływania na klimat.	Uwzględniona we wskazanym zakresie.
14	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.1	Ujednolicenie zapisów w Tabeli 21 (str. 57-60) oraz w Rozdziale 5.6 na stronie 103.	Zapisy zostały ujednolicone, informacje w Tabeli 21 (str. 57-60) zostały ujednolicone z informacjami zawartymi w Rozdziale 5.6 na stronie 103 w zakresie zmiany oddziaływania z „(N)- brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych, niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań” na „(0) realizacja projektu nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie”.	Uwzględniona w Tabeli 21.
15	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu	5.1	Ujednolicenie zapisów w Tabeli 21 (str. 57-60) oraz w Tabeli 26 (str. 105-108).	Zapisy zostały ujednolicone, informacje w Tabeli 21 (str. 57 - 60) zostały poprawione w zakresie zmiany oddziaływania z „(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru	Uwzględniona w Tabeli 21.

Numer uwagi	Dokument	Rozdział	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
	<i>Strategii</i>			szczegółowych rozwiązań lub innych, niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań” na „(+) – realizacja projektu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia”.	
16	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	5.1	Brak odniesienia do obszarów chronionych w tabeli 21. Rodzaje stwierdzonych potencjalnych oddziaływań na środowisko.	Tabela została zaktualizowana o wnioskowane elementy.	Uwaga została uwzględniona.
17	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	4.12 oraz 5.10	Zweryfikowanie i uzupełnienie informacji w zakresie oddziaływania na dobra materialne.	Dodano definicję: „Dobro materialne jest pojęciem bardzo szeroko rozumianym, dlatego w niniejszym opracowaniu ograniczono się do dóbr materialnych jako elementów stanowiących o jakości życia ludzi. Analizie poddane zostały: mieszkalnictwo, edukacja, kultura i sport, opieka zdrowotna oraz bezpieczeństwo”. Tym samym przedstawione oddziaływanie w zakresie m.in. jakości życia mieszkańców pozostawiono bez zmian.	Uwaga została uwzględniona.
18	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	4.9	Brak informacji na temat istniejących problemów środowiskowych w kontekście przedmiotowej <i>Strategii</i> , w odniesieniu do obszarów chronionych.	Wprowadzono dodatkowy akapit w rozdziale 4.9, analizujący wnioskowane informacje.	Uwaga została uwzględniona.
19	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu <i>Strategii</i>	–	Aktualizacja przywołanych aktów prawnych.	Dokonano weryfikacji i aktualizacji wszystkich aktów prawnych.	Uwaga została uwzględniona.

Źródło: opracowanie własne. 1

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem (znak: DN-NS.9012.545.2014 z dnia 20 maja 2014 r.) pozytywnie zaopiniowała obydwie dokumenty i nie wniósł żadnych uwag.

Konsultacje społeczne

Łącznie przez cały okres konsultacji społecznych od 19 maja do 9 czerwca 2014 r. wpłynęło 6 wniosków zawierających 32 uwagi o różnym stopniu złożoności, wystosowane przez:

- mieszkańców Miasta Kalisza,
- Wydział Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej, Urzędu Miasta Kalisza,
- przedstawicieli Rady Osiedla Korczak,
- członków Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- zespołu Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego „Solidarność” Zarząd Regionu Wielkopolska Południowa.

Zdecydowana większość uwag odnosiła się do projektu *Strategii*. Wszystkie uwagi zostały przeanalizowane pod kątem ich zasadności i możliwości wykorzystania w *Strategii* oraz Prognozie oddziaływania na środowisko. Znaczna część uwag merytorycznych oraz o charakterze redakcyjnym czy wynikających z oczywistej omyłki pisarskiej została uwzględniona w ww. dokumentacji.

Zestawienie uwag wraz z uzasadnieniem ich zasadności przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2

Charakterystyka uwzględnienia uwag zebranych w trakcie konsultacji społecznych.

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
Uwagi mieszkańca Kalisza					
1	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	2,3	Zmiana planu i struktury dokumentu.	-	Uwaga nie została uwzględniona. Dokument został opracowany zgodnie z planem i strukturą określoną w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, zawiera wszystkie wymagane informacje, ponadto Wykonawca jest zobowiązany do jej zachowania. Ponadto przeprowadzenie solidnej diagnozy jest warunkiem koniecznym do procesu planowania strategicznego. Diagnoza zawsze stanowi najbardziej rozbudowaną część dokumentu. Stosowanym czasem rozwiązaniem jest umieszczenie diagnozy w załączniku do Strategii.
2	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	92	Zmniejszenie liczby celów strategicznych.	-	Uwaga nie została uwzględniona. Cele strategiczne zostały dobrane do każdej ze sfer, które charakteryzowane były w Strategii (tj. społecznej, gospodarczej i przestrzenno-ekologicznej). Założeniem przyświecającym formułowaniu celów strategicznych była potrzeba pokrycia nimi możliwie wielu aspektów funkcjonowania miasta, żeby do każdego celu można było dobrać wpisujące się w niego cele operacyjne. Podejście takie pozwoli na równomierny rozwój miasta i przede wszystkim na pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji, w którym to przypadku odpowiednie zapisy strategii są konieczne.
3	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	92	Weryfikacja potrzeb i oczekiwań mieszkańców z przedstawionymi celami strategicznymi.	-	Wyznaczone w dokumencie cele strategiczne i operacyjne uwzględniają wnioski mieszkańców, które zostały zebrane podczas prowadzenia badania ankietowego. Strategia określa kierunki działań, które mają odpowiedzieć na najważniejsze, zdiagnozowane przez mieszkańców problemy.

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
4	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	109	Rozwinięcie rozdziału: Monitorowanie i ewaluacja realizacji Strategii	-	Uwaga nie została uwzględniona. Wnioski wynikające z realizacji poprzednio obowiązującej Strategii częściowo opisane zostały w diagnozie, która opracowana została m.in. na podstawie wyników monitoringu. Na obecnym etapie rozbudowywanie rozdziału dotyczącego monitoringu nie wydaje się zasadne, gdyż jego wiarygodne opracowanie możliwe będzie dopiero po określeniu zestawu działań, które mają służyć realizacji celów Stawianych przez Strategię.
Uwaga Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej, Urzędu Miasta Kalisza					
1	Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	35	Zamiana wyrażenia w zakresie: Jest: "opracowany zostanie program ochrony przed hałasem". Powinno być, że program został opracowany.	Zapis został zmieniony na: "Dla terenów Kalisza, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, opracowany został program ochrony przed hałasem"	Uwaga została uwzględniona
Uwagi mieszkańca Kalisza					
1	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	75	Zastąpić zdanie „Badanie przeprowadzone zostało na reprezentatywnej grupie 500 mieszkańców miasta.” Na: Badanie przeprowadzone zostało na niereprezentatywnej grupie 500 mieszkańców miasta	-	Uwaga nie została uwzględniona. Próba do badania dobierana była losowo, a nie kwotowo, co jest powszechną praktyką przy realizacji podobnych badań. Kwestia „reprezentatywności” odnosi się do wielkości próby, która dla miasta o liczbie ludności Kalisza była wystarczająca.
2	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	82	Należy opisać jak zmieni się Kalisz aby przy następnej ankiecie mieszkańcy nie mówili: „Zapytani o to, co najbardziej nie podoba im się w Kaliszu, mieszkańcy ponownie wskazywali na stan dróg i chodników, warunki drogowe oraz ogólne zaniedbanie przejawiające się w brudzie, odrapanych budynkach i śmieciach, a także problemy społeczne.	-	Pożądaný stan Miasta Kalisza w perspektywie czasowej, dla której sporządzono Strategię precyzuje wizja rozwoju miasta Kalisza oraz wyznaczone cele. Dlatego też, opisywanie tego samego w oddzielnym punkcie nie wydaje się zasadne.
3	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na	19	Brak odniesienia do strategii ZIT	-	Uwaga nie została uwzględniona. Strategia ZIT jest dokumentem, który powstawał

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
	lata 2014 – 2024				równoległe do Strategii Rozwoju Miasta Kalisza. Dokumenty opracowywane były tak aby zapewniona została ich zgodność. Strategia Rozwoju Miasta Kalisza duży nacisk kładzie na współpracę w ramach ZIT, której poświęcony został oddzielny cel strategiczny. Strategia dla Miasta uwzględnia zapisy strategii ZIT.
4	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	32	Należy opisać strukturę kształcenia wyższego politechnicznego i humanistyczno artystycznego	-	Uwaga nieuwzględniona. Opracowując dokument strategiczny trzeba znaleźć równowagę pomiędzy zawieraniem informacji zbyt ogólnych, a zbyt szczegółowym podejściem do badanego zjawiska, tak aby dokument zbyt nie się „nie rozrósł”. Kwestię konieczności dopasowania struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy wypuklono w dokumencie bardzo wyraźnie.
5	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	43	Wykres 20. Obciążenie lekarzy w latach 1999-2010 uzupełnić o dane do 2013 roku mimo braku poprzedniego źródła danych.	-	Uwaga nieuwzględniona. Zespół monitorujący Strategię nie otrzymał powyższych danych z zakładów opieki zdrowotnej działających na terenie Kalisza.
6	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	43	Zweryfikować Wykres 20. Obciążenie lekarzy w latach 1999-2010. Zmienić stwierdzenie <i>Ponadto, dane wskazują na ciągłe zwiększanie się liczby personelu zatrudnionego w poszczególnych palcówkach medycznych.</i> na <i>Obserwuje się zatrudnienie personelu na godziny w poszczególnych palcówkach medycznych.</i>	-	Uwaga nieuwzględniona. Zespół monitorujący Strategię nie otrzymał powyższych danych z zakładów opieki zdrowotnej działających na terenie Kalisza.
7	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	55	Dopisać. Na końcu akapitu Dogodne warunki dla przedsiębiorców.... Jednak ze względu na ceny gruntów przedsiębiorcy lokują produkcję również w lokalnych gminach.	Dokument rozszerzono o wskazaną informację.	Uwaga uwzględniona.
8	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	63	Tabela 6. Struktura użytkowania gruntów w Kaliszu. Zaktualizować na 2013. Zamienić jednostkę Ha na „ha”	-	Uwaga nieuwzględniona. Intencją zamieszczenia tabeli było nie tylko przedstawienie obecnej struktury, lecz

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
					również struktury docelowej.
9	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	55	Akapit Kompleksowych informacji o mieście.. uzupełnić ilu inwestorom pomogło podać liczby i fakty.	-	Uwaga nieuwzględniona. Opracowując dokument strategiczny trzeba znaleźć równowagę pomiędzy zawieraniem informacji zbyt ogólnych, a zbyt szczegółowym podejściem do badanego zjawiska, tak aby dokument zbytnie się „nie rozrósł”. Informacje nt. działalności prowadzonej przez Biuro i najważniejszych realizowanych przedsięwzięciach zawarte są na stronach miasta, natomiast statystyki zapytań, udzielonych informacji itp. nie są prowadzone.
Uwagi przedstawicieli Rady Osiedla Korczak					
1	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	74	Proponujemy jednolite nazewnictwo dla terenu „Teren zieleni nad Krępicą” lub „Park nad Krępicą”	Zapis został zmieniony	Uwaga uwzględniona
2	Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	44	Literówka Krapica powinno być Krępicą	Zapis został zmieniony	Uwaga została uwzględniona
3	Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	38	Literówka Sławiszyńska powinno być Sławiszyńska	Zapis został zmieniony	Uwaga została uwzględniona
4	Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	126	Jest „egzekwowanie wymogów ochrony środowiska przy projektowaniu (w tym m.in. analiza alternatywnych rozwiązań projektowych i wybór opcji najmniej konfliktowej środowiskowo), budowie i eksploatacji obiektów;” Powinno być: „egzekwowanie wymogów ochrony środowiska przy projektowaniu (w tym m.in. analiza alternatywnych	Zapis został zmieniony	Uwaga została uwzględniona

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
			rozwiązań projektowych i wybór opcji najmniej konfliktowej środowiskowo), budowie i eksploatacji obiektów z pominięciem jako priorytetu najniższego kosztu wykonania”		
Uwagi Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego					
1	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Dokument zbyt mało miejsca poświęca problemowi tworzenia nowych miejsc pracy i proponowanych rozwiązań w tym kierunku	-	Uwaga niezasadna. Rekomendowane w sferze społecznej i gospodarczej cele nakierowane są m.in. na działania, które sprzyjać będą tworzeniu nowych miejsc pracy.
2	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Dokument przygotowany jest w zbyt dużym stopniu ogólności, może być zastosowany zarówno do Kalisza, jak i do innego miasta o podobnej wielkości.	-	Uwaga niezasadna. Dokument odpowiada na problemy miasta zidentyfikowane na etapie diagnozy.
3	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	pierwszy akapitu w punkcie 2.2	Zamiana wyrażenia w zakresie: Jest: „Kontynuowanie wsparcia dla inicjatyw oddolnych i NGOs”, zastąpić: <i>„W Kaliszu zarejestrowanych jest ponad 300 organizacji pozarządowych lub ich oddziałów terenowych. Aktywnie działa mniej, ale i tak działalność NGOs jest w Kaliszu bardzo widoczna. Taki stan rzeczy został osiągnięty między innymi dzięki znacznemu wsparciu tych organizacji z budżetu miasta. Na przestrzeni ostatnich 10 lat kwota dofinansowania realizacji zadań przez organizacje pozarządowe wzrosła o ponad 200% kształtując się w 2013 roku na poziomie ponad 9 mln.”</i>	Dokument uzupełniony został o wskazane zapisy.	Uwaga uwzględniona.
		drugi akapit w punkcie 2.2	Uzupełnienie wyrażenia w zakresie: Jest: <i>„Oprócz już przytoczonej tutaj pomocy finansowej, władze miasta powinny dążyć do ścisłej współpracy z tego typu organizacjami i realnie uwzględniać wyniki ich działalności w inwestycjach i przedsięwzięciach</i>	Dokument uzupełniony został o wskazane zapisy.	Uwaga uwzględniona.

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
			<i>realizowanych na terenie miasta.”, o tekst „Zwiększanie efektywności zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich profesjonalizacji można osiągnąć również poprzez większe wykorzystanie mechanizmu wieloletniego kontraktowania realizacji przez NGOs usług społecznych oraz system wsparcia na pokrycie wkładów własnych przy ubieganiu się przez NGOs o środki zewnętrzne.”</i>		
4	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	<p>Dokument powinien przedstawić nowe metody, którymi powinny się kierować władze samorządowe, aby zachęcić potencjalnych inwestorów do inwestowania w naszym mieście.</p> <p>Dokument zwraca uwagę na zmniejszanie liczby studiujących w Kaliszu, "na odpływ" ludzi młodych z naszego miasta, ale nie wskazuje metod, które by temu zapobiegły.</p> <p>Brak wskazań konkretnych kierunków, w jakim powinny zmierzać władze samorządowe i sposobów ich realizacji, aby w naszym mieście kwitło życie gospodarcze, kulturalne i naukowe.</p>	-	Uwaga niezasadna. Dokument zawiera wszystkie wymienione wskazania w punkcie poświęconym wizji oraz celom strategicznym i operacyjnym.
5	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	<p>Strategia powinna zostać przygotowana przez osoby związane z Kaliszem, a nie firmę zewnętrzną.</p> <p>Dokument zbyt obszerny i enigmatyczny, tworzony tak aby wszyscy byli zadowoleni</p> <p>Dokument przykłada zbyt małą wagę do tworzenia nowych miejsc pracy</p> <p>Miasto powinno prowadzić świadomą politykę jawności i transparentności życia</p>	-	Uwagi są bardzo ogólne. Nie wskazano w nich konkretnych zarzutów do zapisów dokumentu. Dodatkowo na publiczne zaproszenie do wykonania Strategii z Kalisza nie złożono żadnej oferty.

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
			publicznego		
Uwagi zespołu Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego „Solidarność” Zarząd Regionu Wielkopolska Południowa					
1	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Dokument zbyt ogólnikowy	-	Opracowując dokument strategiczny trzeba znaleźć równowagę pomiędzy zawieraniem informacji zbyt ogólnych, a zbyt szczegółowym podejściem do badanego zjawiska, tak, aby dokument zbytnie się „nie rozrósł”. Dokument Strategii w syntetyczny sposób odnosi się do badanych zjawisk i zawiera najważniejsze wnioski.
2	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu	-	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza musi być zgodna z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, a jej cele służby mają realizacji celów tych dokumentów. Autorzy strategii zapewnili taką zgodność, którą łatwo można zauważyć porównując te dwa obszary.
3	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Sprzeczne konkluzje w analizie SWOT.	-	Analiza SWOT nie zawiera sprzecznych konkluzji. Przytoczony przykład służby zdrowia nie kłóci się ze sobą. To, że dostęp do usług medycznych się poprawia, nie znaczy, że jest ona na satysfakcjonującym poziomie. Natomiast miasto jako takie nie ma wielkich możliwości w zakresie poprawy tego stanu rzeczy, gdyż działalność służby zdrowia w znacznej mierze determinowana jest przez władze centralne.
4	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Głównym problemem Kalisza nie jest suburbanizacja tylko emigracja zarobkowa	-	Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że ludność Kalisza migruje głównie na tereny sąsiednich gmin. Emigracja zarobkowa do większych miast i zagranicę jest negatywnym zjawiskiem, które zostało też przez autorów strategii zauważone. Zaproponowano kierunki działań, które pozwolą to zjawisko ograniczyć. Nie zmienia to jednak faktu, że głównym kierunkiem migracji ludności Kalisza są tereny podmiejskie. Suburbanizacja natomiast pozytywnym zjawiskiem nie jest.

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
5	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Brak skonkretyzowanych działań skierowanych do osób bezrobotnych	-	Dokument Strategii Rozwoju Miasta jest dokumentem o pewnym stopniu ogólności. Wskazuje kierunki działań i obszary na które powinna zostać zwrócona szczególna uwaga. Konkretnie działania zawierają zwykle dokumenty sektorowe np. strategia rozwiązywania problemów społecznych. Jest to podstawowa zasada tworzenia dokumentów strategicznych.
6	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Kwestie bezpieczeństwa	-	W żadnym z punktów Strategii autorzy nie sugerowali, że brak bezpieczeństwa jest wynikiem alkoholizmu, narkomanii, czy przemocy w rodzinie. Czynniki te zostały wskazane przez mieszkańców Kalisza jako najważniejsze problemy społeczne. Jednocześnie większość mieszkańców wskazała, że czuje się w Kaliszu bezpiecznie. Ponadto w Strategii wskazane zostały kierunki działań, których realizacja poprawi bezpieczeństwo w mieście.
7	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Kwestie niedopasowania rynku edukacji	-	Autorzy strategii przypominają, że uczelnie wyższe są jednostkami autonomicznymi i miasto nie ma wpływu na oferowane na nich kierunki studiów, jak również na wybór ścieżki edukacji przez młodych ludzi. Finansowanie szkolnictwa wyższego nie leży w gestii miasta i nie ma ono na nie wpływu. Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii wskazują konieczność lepszego dostosowania rynku edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy i wskazują kierunki działań służące realizacji tych celów, które wdrażane mogą być jedynie w oparciu o szeroką współpracę miasta, uczelni i przedstawicieli rynku pracy.
8	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Kwestie rozwoju gospodarczego miasta	-	Autorzy Strategii nie zgadzają się ze stwierdzeniem, że SSE nie są w Kaliszu potrzebne. Doświadczenia, nie tylko kaliskie, wskazują, że stymulują one rozwój regionu i

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
					<p>zapewniają miejsca pracy, nie tylko w swoim obrębie ale również w działalności usługowej, która rozwija się w mieście w związku z obecnością nowych zakładów pracy.</p> <p>Nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że konieczna jest całkowita rezygnacja z umów cywilno-prawnych zwanych potocznie śmieciówkami. Oczywiście jest to forma zatrudnienia mniej korzystna dla pracownika, wykorzystywana w nadmiarze przez pracodawców, jednak w wielu przypadkach, ze względu na wysokie koszty pracy w Polsce, jedyna dla nich dostępna.</p> <p>Zmiany w obszarze szeroko pojętego prawa pracy i stosunków pracy konieczne są do wprowadzenia na poziomie centralnym.</p> <p>Miasto ze swojej strony może co najwyżej rekomendować pracodawcom zawieranie umów o pracę, popierając te działania odpowiednim systemem zachęt.</p>
9	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Kwestie turystyki i promocji	-	<p>Ciężko o kategorię stwierdzenie, że Kalisz jest najstarszym miastem w Polsce. Jest pierwszym miastem w Polsce, o którym wspominają źródła pisane. Jednak fakt ten nie jest szeroko znany. Dlatego też napisano o braku wyróżnika.</p> <p>Natomiast potrzeba promocji miasta Kalisza, jego atutów i atrakcji została w Strategii zauważona i wpisana w cele do realizacji.</p>
10	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Kwestia ZIT	-	<p>Konieczność nawiązania współpracy z Ostrowem (m.in. w ramach ZIT) została silnie uwypuklona. Został jej poświęcony oddzielny cel strategiczny.</p>
11	Strategia Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014 – 2024	-	Sfera przestrzenno-ekologiczna	-	<p>Wskazane działania nakierowane na rewitalizację, poprawę środowiska i estetyki w mieście zostały uwzględnione w projekcie Strategii.</p> <p>Kwestia konieczności rozbudowy infrastruktury użytku publicznego podniesiona</p>

L.p.	Dokument	Numer strony	Syntetyczna zawartość uwagi	Proponowana zmiana wraz z uzasadnieniem	Uwaga
					została w oparciu o przeprowadzone badania terenowe, z których wynika, że miasto nie osiągnęło jeszcze nasycenia tego typu inwestycjami. Zmiana zapisów w tym obszarze rozważona zostanie przez Zespół ds. Strategii i będzie możliwa na etapie ewentualnej aktualizacji dokumentu.

Źródło: opracowanie własne.

3.3. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

---

Na podstawie zapisów *Strategii* stwierdzono, iż priorytety i przewidywane kierunki rozwoju zawarte w tym dokumencie nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania transgranicznego mogące objąć terytorium innych państw. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru kraju, a oddziaływanie poszczególnych celów operacyjnych będzie miało przede wszystkim charakter lokalny. Najbliższa granica Państwa przebiega w odległości ok. 165 km od miasta Kalisza.

W związku z powyższym w odniesieniu do *Strategii* nie stwierdzono oddziaływania transgranicznego wymagającego uruchomienia procedury zapisanej w Konwencji z Espoo, a potwierdzonej Prawem Ochrony Środowiska.

3.4. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

---

W celu określenia systemu monitorowania i ewaluacji realizacji *Strategii* istotnym jest przyjęcie założenia, że będzie ona dynamicznie modyfikowana i dostosowywana do zmieniających się uwarunkowań.

Monitorowanie postępów realizacji *Strategii* prowadzone będzie na podstawie wyselekcjonowanych mierników efektów jej realizacji, dla których wskazane zostaną wskaźniki rezultatu w postaci wartości relacyjnych względem grupy miast porównywalnych. Przykładowym miernikiem będzie Produkt krajowy brutto na mieszkańca – wielkość PKB dla miasta przypadająca na jednego mieszkańca.

Zaproponowane w *Strategii* podejście do monitorowania efektów związanych z jej realizacją w sposób pośredni będą odzwierciedlać wpływ wdrażanych działań na środowisko. Tym samym w kontekście założeń i kierunków określonych w *Strategii*, planowany monitoring prowadzony powinien być w zakresie:

1. emisji hałasu i jakości powietrza - w przypadku realizacji inwestycji drogowych, inwestycji dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, zmian użytkowania terenu i innych czynności związanych z emisją hałasu, pyłu i gazu do otoczenia,
2. jakości i ilości wód - w przypadku realizacji inwestycji drogowych, inwestycji dotyczących gospodarki wodno-ściekowej i innych czynności mogących mieć wpływ na stan jakościowy i ilościowy zasobów wodnych,
3. stanu i jakości gleby - czynności mogących mieć wpływ na przekształcenie jej powierzchni oraz na jej jakość,
4. stanu przyrody - w przypadku czynności mogących mieć wpływ na zmniejszenie zasobów przyrodniczych.

Rozpoczęcie monitorowania realizacji celów operacyjnych *Strategii* poprzedzone powinno być opracowaniem szczegółowych programów wdrożeniowych. Programy te określać będą działania wyznaczone do realizacji w ramach poszczególnych celów operacyjnych, a także czas i kolejność ich realizacji w zależności od możliwości organizacyjnych, prawnych i finansowych miasta Kalisza. W zależności od rodzaju, liczby i zakresu działań powinny być dobierane obiektywnie weryfikowalne i mierzalne wskaźniki monitoringu.

Monitoring powinien odbywać się raz do roku i być zwieńczony raportem sprawozdawczym, w którym zostanie dokonana ocena osiągnięcia poszczególnych wskaźników.

Ewaluacja *Strategii* powinna być prowadzona najrzadziej raz na trzy lata przez Niezależny Zespół Ekspertki powoływany przez Prezydenta Miasta. W skład Zespołu powinni wchodzić eksperci posiadający szeroką wiedzę o sprawach miasta. Ocena *Strategii* dokonywana będzie metodą ilościowo-jakościową, w której dane pochodzące z monitoringu wskaźnikowego będą stanowiły punkt wyjścia dla jakościowej oceny eksperckiej.

3.5. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w doniesieniu do rozpatrywanych wariantów alternatywnych

Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu, a także rozwiązań kompensujących zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy OOS) na obszar Natura 2000. Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji projektu strategii nie wskazuje na możliwość wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000. Nie proponuje się zatem rozwiązań kompensujących niekorzystne skutki dla środowiska, zwłaszcza kiedy możliwe niekorzystne skutki dla środowiska mają charakter potencjalny.

Spis załączników

- Załącznik 1. Opinie z zakresem prognozy oddziaływania na środowisko
- Załącznik 2. Opinie organów administracyjnych
- Załącznik 3. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych

